

bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 180, of. 404,
MD-2004, Chișinău, Republica Moldova / Republic of Moldova
бул. Штефан чел Маре 180, оф. 404,
MD-2004, Кишинёв, Республика Молдова
+373 22 212 817; info@egalitate.md; www.egalitate.md

DECIZIE
din 12 decembrie 2024
cauza nr. 135/24

Membrii Consiliului participanți la ședința de deliberare:

Ian FELDMAN – președinte
Carolina BAGRIN – membră
Gheorghina DRUMEA – membră
Victorina LUCA – membră
Andrei LUNGU – membru

au examinat, în ședință de audieri publică, susținerile scrise și verbale ale
petiționarilor: AAAA, BBBB și CCCC, reprezentată de DDDD
reclamaților: Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Primăria s. EEEE
au deliberat, în ședință închisă, cu privire la următoarele.

I. Obiectul plângerii

Pretinsa discriminare în acces la bunuri și servicii disponibile publicului pe criteriul de convingeri religioase.

II. Admisibilitatea obiectului

Plângerea corespunde cerințelor art. 13 alin. (2) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității și nu ridică excepțiile de restituire prevăzute în art. 14 alin. (1) sau inadmisibilitate prevăzute în art. 14¹ alin. (1) din Legea nr. 121/2012.

III. Susținerile părților

Alegațiile petiționarilor

- 3.2 Petiționarele notează faptul că sunt pensionare și locuiesc singure. De asemenea, acestea menționează că au renunțat la numărul de identificare de stat din considerente religioase, la moment deținând buletine de identitate provizorii. Astfel, petiționarele susțin că în luna noiembrie a anului 2023, au depus cerere către primăria s. EEEE, r-nul Telenești, pentru a fi înregistrate pe platforma de compensații monetare acordate de guvern. În acest sens, petiționarele remarcă că examinarea cererilor acestora a fost tergiversată, iar ulterior au fost informate că nu sunt eligibile pentru a beneficia de compensațiile la energie. Totodată, discutând cu angajații primăriei, acestea au primit promisiuni că li se vor acorda compensații și trebuie doar să aștepte.
- 3.3 Totodată, petiționarele menționează că au depus cereri cu privire la înregistrare pe platforma „compensații.gov.md” prin intermediul asistentei sociale din localitate, însă, aceasta a manifestat o atitudine indiferentă, invocând că în lipsa IDNP-ului persoanele nu pot beneficia de compensație. În aceeași ordine de idei, petiționarele au depus cerere în vederea primirii compensației pentru cheltuielile suportate la procurarea lemnului, pentru asigurarea locuințelor în sezonul rece și nu au beneficiat de acestea până la momentul depunerii plângerii.

- 3.4 În acest sens, petiționarele apreciază critic răspunsurile oferite de către reprezentanții structurii teritoriale de asistență socială în deciziile expediate către ele, deoarece acestea nu conțin numele și prenumele petiționarelor și motivul refuzului. Petiționarele menționează și faptul că s-au adresat în mai multe rânduri verbal către primăria s. EEEE, r-nul Telenești și asistenta socială din localitate, pentru a primi răspuns cu privire la motivele neacordării compensației la electricitate și lemne, însă, acestea au fost ignorate. Petiționarele susțin că de fiecare dată le-a fost comunicat că vor primi compensații luna viitoare, iar la ultima solicitare către asistenta socială li s-a comunicat că vor primi toate compensațiile până la 14 aprilie 2024, fapt care nu s-a realizat.
- 3.5 În acest sens, petiționarele consideră că au fost discriminate de către reprezentanții structurii teritoriale de asistență socială și ai primăriei s. EEEE, r-nul Telenești, la înregistrarea pe platforma compensatii.gov.md și în acordarea compensațiilor conform Regulamentului cu privire la atribuirea categoriilor de vulnerabilitate energetică și modul de stabilire și plată a compensațiilor pentru achitarea facturilor la energie și compensațiilor la energie sub formă de plată monetară, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 704/2022, pe criteriul de convingeri.

Susținerile Primăriei s. EEEE

- 3.6 Primăria s. EEEE notează că dnele CCCC, AAAA, BBBB s-au prezentat la primărie la data de 09.11.2023 în vederea înregistrării pentru a beneficia de compensațiile la energie electrică și lemne pentru perioada rece a anului 2023-2024.
- 3.7 Conform susținerilor primăriei, petiționarelor li s-a explicat procedura completă pentru a putea beneficia de acest drept în conformitate cu HG nr. 704/2022. În ziua adresării, au fost completate cererile petiționarelor pe suport de hârtie, nefiind discriminate în bază de gen, vârstă sau religie. La data de 10.11.2023 datele din cerere au fost înregistrate pe platforma compensatii.gov.md.
- 3.8 În continuare, primăria notează că în decursul discuțiilor, petiționarele au confirmat faptul că dețin buletine de identitate provizorii și nu intenționează să își perfecteze un alt act de identitate. În această privință, asistentul social comunitar le-a explicat în nenumărate ori că, pentru a putea beneficia de dreptul respectiv, solicitantul trebuie să prezinte un buletin de identitate cu număr de identificare de stat (IDNP), pentru ca cererea să poată fi înregistrată pe platforma informațională și autenticitatea informației din cerere să poată fi verificată de Serviciul Fiscal de Stat și Casa Națională de Asigurări Sociale.
- 3.9 De asemenea, reclamata a notat că au fost adresate mai multe demersuri către Ministerul Muncii și Protecției Sociale pentru a afla informații despre starea cererilor, la care li s-a adus la cunoștință faptul că cererile vor fi verificate suplimentar și situația va fi remediată într-un termen rezonabil.

Susținerile Ministerului Muncii și Protecției Sociale

- 3.10 Ministerul Muncii și Protecției Sociale notează că prin prisma prevederilor pct. 6¹ din Regulamentul cu privire la atribuirea categoriilor de vulnerabilitate energetică și modul de stabilire și plată a compensațiilor pentru achitarea facturilor la energie și compensațiilor la energie sub formă de plată monetară, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 704/2022, solicitanții care nu pot comunica un cod IDNP, nu se pot înregistra individual pe platforma informațională și trebuie să depună cererea de înregistrare la asistentul social din localitate. Totodată, conform prevederilor pct. 16, 17, 18 din Regulamentul indicat, în cazul înregistrării asistate, solicitanții completează formularul cererii pentru înregistrarea pe platforma în cadrul Sistemului informațional „Vulnerabilitatea energetică” (SIVE), al căror model se aprobă prin ordin al Ministrului muncii și protecției sociale, iar registratorii completează cererea electronică și creează contul personal al solicitantului în SIVE. După completare, registratorul imprimă cererea pe suport de hârtie, împreună cu datele pentru acces în contul

personal al solicitantului din SIVE, care este semnată olograf de către solicitant. La înregistrarea asistată, solicitantul prezintă actul de identitate și datele despre membrii gospodăriei casnice confirmate prin acte de identitate.

- 3.11 Astfel, Ministerul notează că potrivit informației disponibile în SIVE pe numele petiționarilor au fost înregistrate cereri privind acordarea compensațiilor la energie: 1. CCCC, cererea înregistrată la data de 10.11.2023 cu nr. 7KXHWZLU. Pentru lunile noiembrie - decembrie 2023 a fost atribuită categoria de vulnerabilitate energetică foarte ridicată, iar pentru perioada ianuarie - martie 2024 a fost atribuită categoria – ridicată; 2. AAAA, cererea înregistrată la data de 13.11.2024 cu nr. NCYEBCOE. Pentru lunile noiembrie - decembrie 2023 a fost atribuită categoria de vulnerabilitate energetică foarte ridicată, iar pentru perioada ianuarie - martie 2024 a fost atribuită categoria – ridicată; 3. BBBB, cererea înregistrată la data de 07.11.2024 cu nr. 1WT0BNMI. Pentru perioada noiembrie 2023 - ianuarie 2024 a fost atribuită categoria de vulnerabilitate energetică foarte ridicată, iar pentru lunile februarie - martie 2024 a fost atribuită categoria - ridicată.
- 3.12 Totodată, Ministerul informează că pentru sezonul rece 2023 – 2024, gospodăriile petiționarilor au fost eligibile la compensații la energie sub formă de plată monetară, care nu a fost achitată până în prezent din motiv că solicitantele dețin buletine provizorii și în acest sens sunt necesare verificări suplimentare. Subsecvent, Ministerul a notat că în corespundere cu prevederile pct. 27, subpct. 2 din Regulamentul vizat, la calcularea venitului global lunar al gospodăriei casnice estimat sunt luate în considerare toate tipurile de venituri nete (după achitarea impozitului pe venit și a altor taxe și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală) cunoscute de către Serviciul Fiscal de Stat și Casa Națională de Asigurări Sociale. Așadar, instituția reclamată menționează că pentru persoanele care dețin buletine provizorii nu pot fi stabilite veniturile, în condițiile în care Serviciul Fiscal de Stat ține evidența persoanele fizice doar în temeiul IDNP-urilor din buletinele de identitate.
- 3.13 Suplimentar, Ministerul informează că prin Ordinul MMPS nr. 63 din 21 martie 2024 cu privire la modificarea/completarea Ordinului MMPS nr. 170 din 07.12.2023 cu privire la aprobarea Regulamentului Comisiei de verificare a autenticității informației prezentate în cererea înregistrată/neînregistrată pe platforma compensatii.gov.md, au fost completate pct. 3.6 și pct. 3.7 din Regulamentul indicat, precum și Anexa nr. 2 la Regulament cu prevederi ce vizează solicitanții de compensații la energie care dețin buletine provizorii. Astfel, prin scrisoarea nr. 17/2789 din 28.05.2024, Ordinul nr. 63/2024 a fost remis spre implementare agențiilor teritoriale de asistență socială. Prin urmare, Ministerul menționează că la moment agențiile teritoriale de asistență socială, inclusiv din raionul Telenești sunt în proces de realizare a anchetelor sociale pentru solicitanții care dețin buletine provizorii, iar după finalizarea și colectarea acestora achitarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară va fi realizată pentru întreg sezonul rece 2023 - 2024.

IV. Drept relevant

- 4.1 **Constituția Republicii Moldova, art. 16 alin. (2)** Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau origine socială; **art. 31 alin. (1)** Libertatea conștiinței este garantată. Ea trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și de respect reciproc.
- 4.2 **Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale art. 9 alin. (1)** Orice persoană are dreptul la libertatea de gândire, de conștiință și de religie; acest drept include libertatea de a-și schimba religia sau convingerea, precum și libertatea de a-și manifesta religia sau convingerea în mod individual sau în colectiv, în public sau în particular, prin cult, învățământ, practici și îndeplinirea ritualurilor; **art. 9 alin. (2)** Libertatea de a-și manifesta religia sau convingerile nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare, într-o

societate democratică, pentru siguranța publică, protecția ordinii, a sănătății sau a moralei publice ori pentru protejarea drepturilor și libertăților altora; **art. 14** Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

- 4.3 **Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice art. 18 alin. (1)** Orice persoană are dreptul la libertatea gândirii, conștiinței și religiei; acest drept implică libertatea de a avea sau de a adopta o religie sau o convingere la alegerea sa, precum și libertatea de a-și manifesta religia sau convingerea, individual sau în comun, atât în public cât și în particular prin cult și îndeplinirea riturilor, prin practici și prin învățământ; **art. 26** Toate persoanele sunt egale în fața legii și au, fără discriminare, dreptul la o ocrotire egală din partea legii. În această privință legea trebuie să interzică orice discriminare și să garanteze tuturor persoanelor o ocrotire egală și eficace contra oricărei discriminări, în special de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, origine națională sau socială, avere, naștere sau întemeiată pe orice altă împrejurare.
- 4.4 **Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității art. 1 alin. (1)** Scopul prezentei legi este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate sub jurisdicția Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, origine națională, etnică și socială, statut social, cetățenie, limbă, religie sau convingeri, vârstă, sex, identitate de gen, statut matrimonial, orientare sexuală, dizabilitate, stare de sănătate, statut HIV, opinie, apartenență politică, avere, naștere sau orice alt criteriu; **art. 2** În sensul prezentei legi, termenii de mai jos au următoarele semnificații: *discriminare* – orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți, interese legitime și beneficii ale persoanei sau ale unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile protejate, reale sau presupuse, în afară de cazul în care acestea se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a acelui scop sunt proporționale, adecvate și necesare; *discriminare directă* – tratare a unei persoane în baza oricăruia dintre criteriile protejate, reale sau presupuse, în manieră mai puțin favorabilă decât tratarea altei persoane într-o situație comparabilă, în afară de cazul în care aceasta se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a acelui scop sunt proporționale, adecvate și necesare; **art. 3** Subiecții domeniului discriminării sunt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat; **art. 4** Formele grave ale discriminării sânt: **lit. a)** promovarea sau practicarea discriminării de către autoritățile publice; **lit. f)** discriminarea continuă sau prelungită; **lit. g)** discriminarea săvârșită asupra unui grup de persoane; **art. 6** Orice formă de discriminare este interzisă. Promovarea unei politici sau efectuarea unor acțiuni sau inacțiuni care încalcă egalitatea în drepturi a persoanelor trebuie să fie înlăturată de autoritățile publice competente și sancționată conform legislației; **art. 8 alin. (1)** Este interzisă orice formă de discriminare privind accesul la următoarele servicii și privind furnizarea acestora: **lit. a)** serviciile oferite de autoritățile publice; **lit. c)** serviciile de protecție socială.
- 4.5 **Regulamentul cu privire la activitatea Consiliului pentru egalitate, aprobat prin Legea nr. 298/2011, pct. 56** Petiționarul sau, după caz, persoana interesată trebuie să prezinte fapte și eventuale probe care permit stabilirea prezumției existenței unei fapte de discriminare, iar reclamatului îi revine sarcina de a proba că faptele nu constituie discriminare.
- 4.6 **Legea nr. 125/2007 privind libertatea de conștiință, de gândire și de religie art. 2 alin. (2)** Prevederile Constituției și ale legilor referitoare la libertatea de conștiință, de gândire și de religie vor fi interpretate și aplicate în conformitate cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte. În cazul în care

tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte prevăd norme altele decât cele ale prezentei legi, se aplică normele tratatelor internaționale; **art. 4 alin. (1)** Orice persoană are dreptul la libertatea de gândire, de conștiință și de religie. Acest drept trebuie exercitat în spirit de toleranță și de respect reciproc și cuprinde libertatea de a aparține sau nu unei anumite religii, de a avea sau nu anumite convingeri, de a-și schimba religia sau convingerile, de a profesa religia sau convingerile în mod individual sau în comun, în public sau în particular, prin învățătură, practici religioase, cult și îndeplinirea riturilor. Fiecare persoană și comunitate religioasă poate adera liber la orice cult religios; **art. 4 alin. (2)** Exercițarea dreptului la libertatea de manifestare a convingerilor sau a credinței religioase poate fi restrânsă, în condițiile legii, numai în cazul în care această restrângere urmărește un scop legitim și reprezintă, într-o societate democratică, măsuri necesare pentru siguranța publică, menținerea ordinii publice, ocrotirea sănătății și a moralei publice ori pentru protejarea drepturilor și libertăților persoanei; **art. 5 alin. (1)** Nimeni nu poate fi urmărit pentru convingeri, gândire, credință sau necredință religioasă; **alin. (2)** Convingerile, gândirea, credința religioasă, activitatea în cadrul unui cult religios nu pot fi un obstacol în dobândirea și exercitarea drepturilor civile sau politice.

- 4.7 **Legea nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice art. 1** Prezenta lege stabilește cadrul legal privind modul de organizare și funcționare a Fondului de reducere a vulnerabilității energetice, măsurile și programele finanțate din mijloacele acestui fond, îndreptate spre prevenirea și combaterea vulnerabilității energetice a populației și creșterea accesibilității energiei în rândul consumatorilor vulnerabili, precum și spre promovarea creșterii eficienței energetice; **art. 2 alin. (1)** Fondul de reducere a vulnerabilității energetice este creat pentru finanțarea măsurilor și a programelor de reducere a vulnerabilității energetice, inclusiv a compensațiilor la energie destinate consumatorilor vulnerabili de energie, a ajutorului financiar pentru eficientizarea consumului de resurse energetice, a altor măsuri de asistență socială; **alin. (2)** Principalele obiective ale prezentei legi sunt: **lit. a)** creșterea nivelului de accesibilitate la resursele energetice; **lit. b)** prevenirea și combaterea sărăciei energetice și a excluziunii sociale; **lit. c)** securizarea alimentării cu gaze naturale, energie termică și cu energie electrică a consumatorilor vulnerabili de energie; **lit. d)** creșterea eficienței consumului de resurse energetice pentru necesități casnice; **lit. e)** alocarea compensațiilor pentru unele categorii de consumatori casnici considerați consumatori vulnerabili de energie, în modul și în condițiile stabilite de Guvern; **alin. (3)** Prevederile prezentei legi se aplică măsurilor de protecție socială pentru consumatorul vulnerabil de energie și activității de implementare a programului de acordare a ajutorului financiar pentru eficientizarea consumului de resurse energetice; **art. 3** În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică: *ajutor financiar pentru eficientizarea consumului de resurse energetice* – program prin care se urmărește acordarea sprijinului financiar destinat consumatorului vulnerabil de energie pentru eficientizarea consumului de resurse energetice în cadrul unei locuințe; *compensație la energie sub formă de plată monetară* – sumă monetară, acordată din contul Fondului de reducere a vulnerabilității energetice, destinată consumatorilor vulnerabili de energie și având drept scop acoperirea unei părți din cheltuielile la consumul de energie; *persoană singură* – persoană care a împlinit vârsta de 18 ani, care locuiește singură și nu se mai află în întreținerea părinților, precum și persoană cu vârsta cuprinsă între 16 și 18 ani care locuiește și se întreține singură și are capacitate deplină de exercițiu în conformitate cu prevederile art. 26 alin. (3) din Codul civil nr. 1107/2002; *Sistemul informațional „Vulnerabilitatea energetică”* – sistem informațional, dezvoltat de Guvern, pentru încadrarea consumatorilor casnici în categorii de vulnerabilitate energetică, pentru gestionarea și monitorizarea măsurilor finanțate din Fondul de reducere a vulnerabilității energetice; *solicitant* – unul dintre membrii familiei sau persoana singură care depune solicitarea de încadrare în categoriile de vulnerabilitate energetică prin intermediul interfeței Sistemului informațional „Vulnerabilitatea energetică”;

vulnerabilitate energetică – situație caracterizată prin acces redus sau putere de cumpărare redusă a consumatorului casnic în raport cu resursele energetice necesare pentru prepararea hranei, pentru confortul termic în locuință și alte necesități de bază; **art. 6 alin. (1)** Sistemul informațional „Vulnerabilitatea energetică” reprezintă un sistem informațional al cărui posesor este Ministerul Muncii și Protecției Sociale. Acesta este destinat acumulării informațiilor documentate privind parametrii de vulnerabilitate energetică a consumatorilor casnici, precum și gestionării și monitorizării măsurilor finanțate din contul Fondului. Conceptul Sistemului informațional „Vulnerabilitatea energetică” și regulamentul de organizare și funcționare a acestuia se aprobă de Guvern; **alin. (2)** Consumatorii casnici de energie se înregistrează prin intermediul interfeței Sistemului informațional „Vulnerabilitatea energetică” și furnizează informațiile necesare pentru încadrarea în categoria de vulnerabilitate energetică în modul stabilit de Guvern. În cazul în care unele informații necesare pentru încadrarea în categoria de vulnerabilitate energetică sunt disponibile în alte resurse informaționale și pot fi consumate prin intermediul platformei de interoperabilitate, acestea nu se solicită de a fi furnizate de către consumatorii casnici de energie; **alin. (3)** Consumatorii casnici de energie sunt obligați să prezinte, prin intermediul interfeței Sistemului informațional „Vulnerabilitatea energetică”, informații complete și veridice. În cazul prezentării unor informații false care au influențat cuantumul măsurilor finanțate din contul Fondului, beneficiarul va restitui întreaga sumă care i-a fost acordată în mod neîntemeiat; **art. 7 alin. (2)** Criteriile pentru încadrarea consumatorilor casnici de energie în categoriile prevăzute la alin. (1) sunt: **lit. a)** nivelul de venit al familiei sau al persoanei singure; **lit. b)** raportul dintre cheltuielile pentru resursele energetice și veniturile familiei sau ale persoanei singure; **lit. c)** tipul sistemului de încălzire; **lit. d)** componența familiei; **lit. e)** alte criterii stabilite de Guvern; **alin. (4)** Încadrarea familiilor și a persoanelor singure în categoriile prevăzute la alin. (1) se face în baza informațiilor din Sistemul informațional „Vulnerabilitatea energetică” și a parametrilor stabiliți de Guvern; **alin. (7)** Pentru verificarea veridicității informațiilor furnizate de consumatorul casnic de energie privind componența familiei, Sistemul informațional „Vulnerabilitatea energetică” interpelează, prin intermediul platformei de interoperabilitate, în conformitate cu legislația privind schimbul de date și interoperabilitatea, din Registrul de stat al populației, datele privind domiciliul și/sau reședința membrilor familiei consumatorului casnic respectiv; **alin. (8)** Pentru verificarea veridicității informațiilor furnizate de consumatorul casnic de energie, birourile istoriilor de credit sunt obligate să furnizeze în Sistemul informațional „Vulnerabilitatea energetică” gratuit, fără contract, prin intermediul platformei de interoperabilitate, în conformitate cu legislația privind schimbul de date și interoperabilitatea, din sistemele informaționale pe care le dețin, informațiile privind creditele/împrumuturile acordate de către sursele de formare a istoriilor de credit.

- 4.8 **Regulamentul cu privire la atribuirea categoriilor de vulnerabilitate energetică și modul de stabilire și plată a compensațiilor pentru achitarea facturilor la energie și compensațiilor la energie sub formă de plată monetară, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 704/2022 pct. 2** În sensul prezentului Regulament se definesc următoarele noțiuni: *compensație* – sumă monetară, transferată furnizorilor din mijloacele Fondului de reducere a vulnerabilității energetice în numele consumatorilor casnici, reflectată în factură, având drept scop acoperirea unei părți din cheltuielile pentru consumul de energie (gaze naturale și/sau energie termică și/sau energie electrică), în funcție de categoria de vulnerabilitate energetică atribuită și conform normelor stabilite; *perioadă rece a anului* – perioada cuprinsă între 1 noiembrie – 31 decembrie și 1 ianuarie – 31 martie; **pct. 3** Pentru atribuirea categoriei de vulnerabilitate energetică, solicitantul poate opta pentru una dintre următoarele modalități de înregistrare în Sistemul informațional „Vulnerabilitatea energetică” (în continuare – SIVE): **subpct. 1)** înregistrare individuală prin cerere pe platforma în cadrul SIVE; **subpct. 2)** înregistrare asistată pe platforma în cadrul SIVE, prin depunerea unei

cereri, completate pe suport de hârtie, la registratori; **subpct. 3)** pentru atribuirea categoriei de vulnerabilitate energetică, cererile de solicitare înregistrate în sezonul rece al anului 2023-2024 pentru acordarea compensației la energie sub formă de plată monetară se înregistrează în SIVE de către asistentul social sau bibliotecar; **pct. 4** La înregistrare, solicitantul declară pe propria răspundere că locuiește în locuința indicată în cerere și achită facturile pentru energia consumată la locurile de consum declarate în cererea pentru înregistrarea pe platforma în cadrul SIVE; **pct. 6** Pentru înregistrarea individuală pe platforma în cadrul SIVE, solicitanții completează toate câmpurile obligatorii din cerere. Modelul cererii pentru înregistrarea pe platforma în cadrul SIVE se aprobă prin ordin al ministrului muncii și protecției sociale; **pct. 6¹** Următoarele categorii de solicitanți nu se pot înregistra individual pe platforma informațională și trebuie să depună cererea de înregistrare la asistentul social din localitate: **subpct. 1)** solicitanții pentru care sursa principală de încălzire sunt combustibilii solizi (lemne, cărbuni) și care nu au stabilit dreptul la ajutorul pentru perioada rece a anului în curs sau nu au beneficiat de ajutorul pentru perioada rece a anului în anul precedent; **subpct. 2)** solicitanții care nu au conexiune la energia electrică; **subpct. 3)** solicitanții care nu pot comunica un cod IDNP; **pct. 16** În cazul înregistrării asistate, solicitanții completează formularul cererii pentru înregistrarea pe platforma în cadrul SIVE, al căror model se aprobă prin ordin al ministrului muncii și protecției sociale, iar registratorii completează cererea electronică și creează contul personal al solicitantului în SIVE. După completare, registratorul imprimă cererea pe suport de hârtie, împreună cu datele pentru acces în contul personal al solicitantului din SIVE, care este semnată olograf de către solicitant; **pct. 17** La înregistrarea asistată, solicitantul prezintă actul de identitate și datele despre membrii gospodăriei casnice confirmate prin acte de identitate; **pct. 18** Persoanele asistate la înregistrare în SIVE poartă răspundere pentru completitudinea și veridicitatea informației din formular.

V. În concluzie, Consiliul reține următoarele

- 5.1 Consiliul reține că petiționarele deplâng presupusa discriminare a persoanelor ce dețin buletine de identitate provizorii și nu pot comunica un cod IDNP, manifestată prin neacordarea compensațiilor la energie prevăzute de Regulamentul cu privire la atribuirea categoriilor de vulnerabilitate energetică și modul de stabilire și plată a compensațiilor pentru achitarea facturilor la energie și compensațiilor la energie sub formă de plată monetară, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 704/2022, pentru perioada rece a anului 2023-2024.
- 5.2 Astfel, din materialele dosarului, Consiliul reține că urmează să se pronunțe asupra existenței faptei de discriminare în acces la bunuri și servicii disponibile publicului pe criteriul de convingeri.
- 5.3 Consiliul reamintește că atât legislația națională (art. 15 alin. (1) și art. 19 din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității), cât și practica Curții Europene a Drepturilor Omului (printre multe altele, a se vedea cauza D. H. și alții contra Republicii Cehe par. 82-84, par. 177, cauza Chassagnou și alții contra Franței par. 91-92, cauza Timishev contra Rusiei par. 57) prevăd o regulă specială referitor la sarcina probei în litigiile privind discriminarea, și anume: sarcina probei trece la reclamat atunci când petiționarul/petiționara prezintă dovezi din care se poate prezuma că a existat un tratament discriminatoriu.
- 5.4 Pentru a institui prezumția discriminării directe, faptele invocate trebuie să caracterizeze cumulativ următoarele elemente:
 - a) existența unui tratament mai puțin favorabil (excludere, deosebire, restricție etc.) în exercitarea unui drept recunoscut de lege
 - b) aplicat în comparație cu alte persoane
 - c) cu care se află în situație comparabilă
 - d) în baza unui criteriu protejat.

- 5.5 Analizând alegațiile și materialele prezentate de către petiționare, Consiliul stabilește că prezumția discriminării directe pe criteriu de convingeri religioase a fost instituită. Consiliul reține ca tratament mai puțin favorabil imposibilitatea persoanelor deținătoare de buletine provizorii de a beneficia de compensații la energie în conformitate cu HG nr. 704/2022. Consiliul observă că petiționarele sunt în situație comparabilă cu persoanele care nu renunță la numărul de identificare de stat și la evidența automatizată în Registrul de stat al populației, fiind consumatori casnici eligibili pentru a beneficia de compensațiile la energie corespunzător categoriei de vulnerabilitate atribuită. De asemenea, Consiliul conchide că tratamentul mai puțin favorabil este determinat de faptul că petiționarele au renunțat la IDNP, iar criteriul incident speței sunt convingerile.
- 5.6 Conform art. 15 alin. (1) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, sarcina de a proba că faptele în cauză nu constituie discriminare revine persoanei despre care se presupune că a comis fapta discriminatorie. Consiliul urmează să aprecieze existența justificării obiective și rezonabile a tratamentului mai puțin favorabil instituit și legătura de cauzalitate dintre acesta și criteriul invocat.
- 5.7 Cu referire la cele invocate în plângere, Ministerul Muncii și Protecției Sociale a explicat că pentru persoanele care dețin buletine provizorii nu pot fi stabilite veniturile, în condițiile în care Serviciul Fiscal de Stat ține evidența persoanelor fizice în baza IDNP-urilor din buletinele de identitate. În context, Ministerul informează că prin Ordinul MMPS nr. 63 din 21 martie 2024 cu privire la modificarea/completarea Ordinului MMPS nr. 170 din 07.12.2023 cu privire la aprobarea Regulamentului Comisiei de verificare a autenticității informației prezentate în cererea înregistrată/neînregistrată pe platforma compensatii.gov.md, au fost completate pct. 3.6 și pct. 3.7 din Regulamentul indicat, precum și Anexa nr. 2 la Regulament cu prevederi ce reglementează realizarea anchetelor la domiciliu, inclusiv pentru verificarea veniturilor, în cazul solicitanților de compensații la energie care dețin buletine provizorii. Astfel, Ministerul menționează că prin scrisoarea nr. 17/2789 din 28.05.2024, Ordinul nr. 63/2024 a fost remis spre implementare agențiilor teritoriale de asistență socială. Prin urmare, agențiile teritoriale de asistență socială, inclusiv din raionul Telenești, au realizat anchete sociale pentru solicitanții care dețin buletine provizorii, iar după finalizarea și colectarea acestora, achitarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară urmează a fi realizată pentru întreg sezonul rece 2023 - 2024.
- 5.8 Suplimentar, în cadrul ședinței de audieri, reprezentanta MMPS a notat că evidența persoanelor ce dețin buletine provizorii cărora nu li s-a stabilit IDNP (actualmente cca 790 persoane), precum este cazul petiționarilor, este ținută de Agenția Servicii Publice prin intermediul registrelor scrise. Din aceste motive, instituții precum SFS și CNAS sunt în imposibilitate de a monitoriza informațiile privind veniturile acestor persoane și veridicitatea informației prezentate în cerere. În aceste condiții, în vederea verificării veridicității datelor cu privire la venituri furnizate de către aceste persoane, s-a decis realizarea anchetelor sociale la domiciliu.
- 5.9 În același context, Primăria s. EEEE a indicat că cererile petiționarilor au fost înregistrate de către asistentul social comunitar în SIVE la data de 07.11.2023, 10.11.2023 și 13.11.2023, fiindu-le explicat că pentru a putea beneficia de compensații, este necesară furnizarea unui cod IDNP. Totodată, în privința neachitării compensațiilor la energie către petiționare, primăria a notat că soluționarea problemei în discuție ține de competența MMPS.
- 5.10 Consiliul, analizând în contradictoriu pozițiile scrise și verbale ale părților și raportându-le la circumstanțele speței, constată următoarele. Petiționarele, deținătoare de buletine provizorii, nu au beneficiat de compensații la energie pentru întreaga perioadă rece a anului 2023 – 2024, deși au depus cereri fiind asistate de asistentul social comunitar, cererile fiind înregistrate în sistemul SIVE la 07.11.2023, 10.11.2023 și 13.11.2023 și fiindu-le atribuite categoriile de vulnerabilitate corespunzătoare. Deși înregistrarea cererilor și atribuirea categoriilor de vulnerabilitate a fost confirmată de MMPS, acordarea compensațiilor a fost

tergiversată din cauza lipsei unui mecanism de verificare a veridicității informațiilor din cereri, inclusiv a veniturilor persoanele deținătoare de buletine provizorii. Totodată, în justificarea situației create, instituțiile reclamate au invocat lipsa informațiilor respective în sistemele și resursele informaționale de stat deținute de SFS și CNAS.

- 5.11 Totodată, Consiliul notează că Regulamentului cu privire la atribuirea categoriilor de vulnerabilitate energetică și modul de stabilire și plată a compensațiilor pentru achitarea facturilor la energie și compensațiilor la energie sub formă de plată monetară, aprobat prin HG nr. 704/2022, inițial nu conținea prevederi care să stabilească modalitatea de înregistrare în SIVE a deținătorilor de buletine provizorii. În continuare, deși ajustările necesare au fost operate prin HG nr. 806/2023 privind modificarea unor hotărâri ale Guvernului (acordarea compensațiilor la energie pentru perioada rece a anului) în vigoare din 31.10.2023, totuși, în perioada rece a anului 2023 - 2024, nu a fost pus în aplicare un mecanism care să permită acordarea compensațiilor la energie acestor persoane, în termenii generali. Astfel, atât petiționarele, cât și alte persoane aflate în aceeași situație, nu au beneficiat de nici o formă de suport financiar pentru perioada rece a anului, în condițiile unei crize energetice extreme și a veniturilor constituite preponderent din prestații sociale.
- 5.12 Totuși, în procesul de soluționare a cauzei, MMPS a luat act de situația defavorabilă în care se regăsesc cele cca 790 persoane și a conceptualizat un mecanism prin care persoanele care au renunțat la numărul de identificare de stat vor putea să beneficieze de compensații pentru sezonul rece 2024 – 2025, dar și retroactiv pentru perioada rece a anului 2023 – 2024. În această privință, Consiliul a luat act că Ordinul nr. 204 din 22.10.2024 instituie procedura de efectuare a vizitelor la domiciliu și realizare a anchetelor sociale, în vederea determinării veniturilor familiei și componenței acesteia. Ulterior, la data de 15 noiembrie 2024, MMPS a comunicat că listele pentru plățile compensațiilor sub formă de plată monetară a deținătorilor de buletine provizorii au fost transmise spre achitare către CNAS, iar petiționarele au confirmat achitarea retroactivă a compensațiilor sub formă de plată monetară pentru sezonul rece 2023 – 2024.
- 5.13 Drept urmare, Consiliul consideră că revizuirea mecanismului cu luarea în considerație a persoanelor ce dețin buletine de identitate provizorii din motive religioase constituie o măsură de acomodare rezonabilă a necesităților acestora, pentru a le asigura exercitarea drepturilor și libertăților fundamentale în condiții de egalitate cu ceilalți. Astfel, Consiliul notează că acțiunea de a renunța la IDNP trebuie privită drept acțiune de manifestare a religiei, protejată de articolul 9 al Convenției Europene a Drepturilor Omului. În acest sens, cu referire la recomandările facute de asistentul social către petiționare de a-și perfectă buletinele de identitate, Consiliul relevă că potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, autoritățile naționale nu ar fi îndreptățite să pună la îndoială sinceritatea convingerilor religioase și să se angajeze într-o discuție despre natura și importanța credințelor individuale, deoarece, ceea ce unii consideră a fi sacru, pentru ceilalți poate fi absurd sau respingător.
- 5.14 Totodată, examinând Regulamentul Comisiei de verificare a autenticității informației prezentate în cererea pentru acordarea compensației la energie sub formă de plată monetară, aprobat prin Ordinul nr. 204 din 22.10.2024, Consiliul notează că, în privința persoanelor care nu pot furniza un cod IDNP, printre veniturile care vor fi luate în considerare și verificate este indicată și *contravaloarea consumului provenit din resursele agricole proprii, necomercializate* (pct. 3.6 lit.b) subpct.2). Pentru comparație, potrivit pct. 11 al Regulamentului cu privire la acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară aprobat prin Hotărârea nr. 816/2024 (în vigoare din 07.12.2024), la completarea cererii, în veniturile declarate se includ toate sursele, indiferent de proveniența acestora: salariile, prestațiile sociale, prestațiile sociale acordate de la alte țări, dividendele, încasările din activitatea de antreprenariat, ajutorul social și alte surse de venit. Astfel, în condițiile în care pentru ceilalți solicitanți nu este instituită cerința indicării unei asemenea informații,

Consiliul consideră că prevederea în cauză are un caracter disproporționat, iar înaintarea acesteia doar față de persoanele cu buletine provizorii nu are o justificare obiectivă și rezonabilă, or alte persoane pot fi în egală măsură antrenate în activități agricole și pot utiliza o parte din resursele obținute pentru consumul propriu.

Astfel, conducându-se de prevederile art. 1, 2, 3, art. 15 alin. (4) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, coroborat cu pct. 61, 65 din Regulamentul cu privire la activitatea Consiliului pentru egalitate, aprobat prin Legea nr. 298/2012,

CONSILIUL DECIDE

1. În perioada rece a anului 2023 – 2024, petiționarele și alte persoane care s-au aflat în situație similară din cauza că au renunțat la numărul de identificare de stat (IDNP) în baza convingerilor religioase au fost discriminate în acces la bunuri și servicii disponibile publicului.
2. Circumstanțele discriminatorii constatate au fost remediate prin realizarea anchetelor sociale în conformitate cu Ordinul nr. 204 din 22.10.2024 cu privire la aprobarea Regulamentului Comisiei de verificare a autenticității informației prezentate în cererea pentru acordarea compensației la energie sub formă de plată monetară și transmiterea listei pentru plățile compensatorii la energie deținătorilor de buletine de identitate provizorii, pentru perioada 2023-2024.
3. Consiliul recomandă Ministerului Muncii și Protecției Sociale modificarea pct. 3.6 lit.b) al Ordinului nr. 204 din 22.10.2024 cu privire la aprobarea Regulamentului Comisiei de verificare a autenticității informației prezentate în cererea pentru acordarea compensației la energie sub formă de plată monetară, prin excluderea, din textul subpct. 2 Venituri din activitatea agricolă a sintagmei „precum și contravaloarea consumului provenit din resursele agricole proprii, necomercializate”.
4. Decizia se comunică părților și va fi făcută publică pe adresa www.egalitate.md.
5. Decizia poate fi contestată, în decurs de 30 de zile de la data comunicării, direct la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, situată pe adresa: mun. Chișinău, str. Kiev, 3, fără respectarea procedurii prealabile.

Membrii Consiliului care au votat decizia:

Ian FELDMAN – președinte

Carolina BAGRIN – membră

Gheorghina DRUMEA – membră

Victorina LUCA – membră

Andrei LUNGU – membru